

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„Koroški Slovenec“,
Wien V., Margaretenplatz 7.
Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Žinkovský Josip, Wien
V., Margaretenplatz 7.

List

za politiko, gospodarstvo
in prosveto

Izhaja vsako sredo.

Stane četrletno: K 200.—

Za Jugoslavijo

celoletno: 24 Din.

polletno: 12 „

četrletno: 6 „

Leto II.

Dunaj, 5. aprila 1922.

Št. 14.

Našim naročnikom in čitateljem.

Današnji številka smo priložili poštne položnice. Prosim, da se jih poslužite in nam upošljete naročnino za drugo četrletje. Naročnino vkljub zopetnemu podraženju tiska in poštne nismo povišali in znaša slej ko prej

za Avstrijo četrletno . . . 200 kron
za Jugoslavijo četrletno . . . 6 din.

Kdor ima list plačan že naprej, naj skuša porabiti poštno položnico za novega naročnika ali pa naj pošlje z isto med sosedji prijatelji in znanci nabrane darove za potrebni naš „Tiskovni sklad“. Denarne pošiljave, ki so namenjene za tiskovni sklad, označite na zgornjem robu srednjega odrezka poštne položnice s „T. s.“, da jih bomo vedeli vključiti in izkazati v listu.

Upravišтво „Koroškega Slovenca“.

Pogumno naprej!

Dunaj, dne 1. aprila 1922.

Koncem marca je minulo prvo leto, odkar jo roma naš „Koroški Slovenec“ redno vsaki teden na Koroško, da prinaša svojim rojakom pobude in tolažbe ter veselih in žalostnih novic, ki jih je zbral na Dunaju. Eno leto dela, truda in skrbi, to je zgodovina našega lista.

Ako se ob tej prvi obletnici ozremo nazaj in presodimo uspehe našega dela, moramo reči, da je bilo to naše delo blagoslovljeno in da je obrodilo mnogo dobrega sadu. S ponosom in največjim zadovoljstvom gledamo na vedno večjo armado naročnikov in čitateljev, ki se zbirajo okrog našega lista. In to je za nas najlepše priznanje in najboljši dokaz, da hodi „Koroški Slovenec“ pravo pot. O tem nam zlasti pričajo dopisi, ki prihajajo po večini od naših dobrih, zavednih kmetov in delavcev, pisani s težko roko koroškega trpina. Zato pa je „Koroški Slovenec“ v pravem pomenu besede, glasilo slovenskega koroškega delavnega ljudstva, katerega pravice in koristi zastopa, bo tudi njegova nadaljna naloga.

Niso še urejene razmere na Koroškem. Vedno se divja tam Heimatdienst ter ogroža in pretepa Slovence, ako se hočejo poslužiti svojih najenostavnejših državljanskih pravic. Vzemimo samo slučaj Grebinj. Slovenci se držijo do pičice postavne poti; oni naznanijo zborovanje okrajnemu glavarstvu, ki zborovanje tudi dovoli. A kaj se zgodi? Pride Heimatdienst s svojimi plačanimi in pijanimi pretepači, ovrže vse oblastvene sklepe ter čisto po ruskem vzorcu pobija in pretepa Slovence. To so razmere, kakor jih v drugih državah razven v Rusiji nikjer ni najti.

Toda tudi ti zadnji poskusi Heimatdienstove strahovlade nas ne bodo splašili, ali nam vzeli celo poguma, da ne bi vstrajali na naših naravnih in zakonitih pravicah. Koroški Slovenci nismo več sami. Skupno s burgenlandskimi Hrvati, katerih je okrog 70.000 in s dunajskimi Čehi bomo močni in uplivni dovolj, da se bomo znali ubraniti divjanja koroškega Heimatdienst in njegovih pretepačev. Vsako tako zaletavanje se bo razbilo ob naši dobri organizaciji in njihova zločinska nakana, iztebiti siloma koroške Slovence se jim ne bo posrečila. Svetovna vojna tudi za nas ni bila zastoj!

Ob prvi obletnici našega lista kličemo tedaj vsem našim koroškim rojakom in rojakinjam: Krepko naprej! Ne ustrašimo se truda in dela, ker brez truda ni uspeha, brez boja ni zmage. Širite tudi nadalje prav pridno vašega prijatelja in zagovornika „Koroškega Slovenca“, plačajte mu redno naročnino in dopisujte mu. Zbirajte za naš tiskovni sklad!

Izobrazba bo nas ohranila.

Iz govora na občnem zboru Slov. kršč.-soc. Zveze dne 2. februarja 1922.

Pogosto se nam usiljuje mnenje, da stojimo Slovenci na Koroškem na velikih razvalinah in v zadnjih vzdihljajih narodnega obstoja. V svojih najpriprostejših pravicah smo ogroženi, ostala nam je ena sama pravica še nedotaknjena: kadar plačujemo davke, tedaj nas nihče ne pretepa. Ali smo res že tako pri kraju? Ravno narobe. Nemci nas smatrajo za kačjo zalego, ki jo je treba iztebit. Dobro! Kadar se kača skriva, je nihče ne ubija, čim bolj pa vzdiguje svojo glavo, tem bolj se bije po njej. Tako je z nami. Plebiscit je postal za nas važen mehanizem, ta nas je še le vzbudil. Stara Avstrija je naša skrivala, sedaj smo prišli na dan pred celim svetom, mi smo začeli vzdigovati svoje glave, zato nas stari protivnik pobija, nas hoče prisilit, da bi se še vnaprej skrivali, a tega ne doseže več. Postali smo polnolletni in se zavedamo svojega mesta pod solncem, četudi se nam še godi, kakor mladenci, kistopi izpod varuštva in ravnokar hoče prevzeti razrušeno gospodarstvo: vsega mu manjka: denarja, orodja, delavnih moči, a eno ima, ima pogum, ki hoče premagati vse ovire in jih potem ravno s pogumom tudi premaga. postane ugleden gospodar z urejenim gospodarstvom. Tudi naše gospodarstvo je razrušeno, manjka denarja, manjka prostorov, manjka delovnih moči, a eno imamo, imamo pogum, imamo voljo, da hočemo živeti. In ta pogum bo premagal vse ovire, na novo si bomo priborili potrebnih sredstev, na novo delovnih moči in koroški Slovenci bomo ugleden člen v vrsti tistih narodov, ki so si z umom priborili, kar jim je na številu primanjkovalo.

Od teh malih narodov se moramo učiti, kaj jih je tako visoko povzdignilo med narodi sveta. Našli bomo, povzdignila jih je edino prosveta. Poglejte mali danski narod ali njegov

del v Holšteinu, kaj ga je ohranilo: edina izobrazba najširših slojev ljudstva, ki je postala vzorna za druge, celo za številno veliko večje narode. Edino izobrazba je ohranila mali narod tik velikega nemškega naroda.

Tudi nas bo ohranila tik velikega severnega soseda edino izobrazba najširših slojev našega naroda: Želimo si politične moči. Dandanes je politika v glasovnici najširših slojev; če hočemo politične moči, moramo ljudstvo do zadnjega volilca izobraziti za naše cilje, izobraziti v ljubezni do domače grude, domačega jezika in domače vere. Želimo si gospodarske moči. Kako naj cveti urejeno gospodarstvo ali celo zadružništvo brez izobrazbe? Ta je podlaga vsakega gospodarskega razmaha. Poglejte na Dansko! Zakaj je tam poljedelstvo tako visoko, zakaj zadružništvo tako razvito, bolj kakor v veliki Nemčiji, zato, ker se je dansko ljudstvo prej izobrazilo. Na podlagi izobrazbe je spoznalo koristi zboljšane gospodarstva in zadružništva. In to mu je prineslo gospodarsko moč. Želimo si narodni obstoj! Ohraniti ga ne moremo potem političnih in gospodarskih ugodnosti, ker teh še nimamo, ohraniti ga ne moremo s svojim številom, ohraniti ga nam more edino kultura, edino izobrazba. Sedaj stojimo na Koroškem pred veliko nevarnostjo: po deželi hočejo upeljati takozvane ljudske visoke šole. Če se jim posreči dobiti našo mladino na te tečaje, „dann wird in den gemischtsprachigen Gebieten auch die fremdsprachige Jugend viel eher in unseren Kulturkreis gezogen werden können“. (Tako dipl. agr. Franc Frank na nekem shodu v Celovcu.) Ja, cenjeni zborovalci, vse to nas ne samo vspodbuja, ampak naravnost sili, da se z vso vnemo poprimemo izobraževalnega dela med našim ljudstvom. Kdo naj oskrbi to? To more oskrbovati edino naša Slov. kršč.-soc. Zveza, ki bi jo morali ravno za naš čas ustanoviti, če bi je že ne imeli.

Naše ljudstvo potrebuje socialne izobrazbe. Z glasovnico v roki soodločuje pri velikih socialnih vprašanjih sedanjih časov. Zato mora biti podučeno o položaju, o novih mislih, ki sedaj preurejujejo svet, o najvažnejših socialnih postavah, v kolikor pridejo za kmeta in delavca v pošte, o strankah, ki se udeležujejo socialne zakonodaje itd. Le tako dobimo potem moč, ki uspešno zastopajo naša načela v občinah in v javnem življenju sploh, le tako bo naše ljudstvo nedostopno zmotam brezverske-

Bivši avstrijski cesar Karol †.

Na večer 1. aprila se je raznesla po Dunaju vest, da je bivši cesar avstrijski Karol na otoku Madeira umrl. Podlegel je španski bolezn, kateri se je pridružila pljučnica. Dunajski listi obširno pišejo o bivšem habsburškem vladarju in njegovi usodi.

Karol I. je bil rojen leta 1887 kot najstarejši sin nadvojvode Otona in nadvojvodinje Marije Jožefe. Po smrti nadvojvode Ferdinanda je bil Karol določen za naslednika na avstrijskem prestolu; 21. novembra 1916 je nastopil vladno kot naslednik Franca Jožefa, ki pa ni trajala cele dve leti. Za svojo osebo je imel Karol morda najboljše namene, pa tudi njegova soproga Cita Parmska se je mnogo prizadevala, da privede državo do miru, toda njegovi nespособni in brezvestni državniki in

svetovalci so spravili državo in njega v propast. 11. novembra 1918 se je Karol odpovedal vsem pravicam kot avstrijski vladar — dan navrh je bila proklamirana Avstrija za republiko, nastale so nasledstvene države.

Ko se je še nekaj časa mudil v bližini Dunaja, kjer so ga stražili angleški častniki pred revolucionarji in deloma tudi na Ogrskem je odpotoval Karol 23. marca 1920 v Švico. Od tam je napravil znana dva poizkusa, vrniti se na Ogersko, vsled česar mu je bil odkazan kot nadaljno bivališče, otok Madeira, kjer je živel do svoje smrti kot privatnik, baje v precej skromnih razmerah.

Tako je smrt zaključila tragiko zadnjega habsburškega vladarja bivše avstro-ogerske monarhije.

ga liberalizma in enako brezverskega in pogubnega socializma.

Naša mladina potrebuje ljubezni do življenja na kmetih. In tudi k temu jo je treba izobraziti. Dokazujemo naši mladini, da je na kmetih doma zdravje in veselje: povsod zrak in svetloba, povsod zelenje in solnce, zdrava in močna hrana, v mestih in delavskih krajih manjka vsega tega in zato po mestih toliko boleznih in toliko mladih smrtnih žrtev! Dokazujemo naši mladini lepoto kmečkega dela. Na kmetih se še dela celo delo. V delavnici ima vsak svoje ozko odmerjeno delo in to dela vsak dan, celo leto, vsako leto enako: n. pr. v tovarni za pohištvo: en del delavcev daje les v žago dan, za dnem, leto za letom enako, drug del jemlje deske iz žage, vedno enako, tretji del gladi deske, štrti del razrezuje, peti del sestavlja, šesti del nabija itd., dan za dnem, leto za letom enako. Ali ni to duhomorno in zraven še tako nezdravo, čez dan med zidovanjem in v vednem prahu, čez noč pa spet v kaki zaduhli luknji. Ali pogledajte vratarja! Če ljudje iz dežele pridejo v mesto, se jim zdi, ta ima dobro, vedno je v senci, pa povejte mi, ali to ni suhoparno: dan na dan duri odpirat in zapirat, delat poklone na vse strani itd. Na kmetih pa lepa sprememba, dan na dan drugo delo in kmet še dela celo delo: isti je, ki orje; isti, ki seje; isti, ki kosi; isti, ki mlati in navrh še sme jesti svoj zdravi kmečki kruh in zraven mu prepevajo ptice, mu cvetijo rože in mu stadi življenje zdrava, rudelična cvetoča deca: Dragi moj! ali naj molčimo pred svojim kmečkim ljudstvom o vseh teh prednostih kmečkega življenja? Ne in nikoli. In zraven tega še vse duševne prednosti: na kmetih še poznajo čednosti, v mestih skoro same strasti. Zato učimo ljubiti življenje na kmetih in ohranili si bomo zdrav, nepokvarjen rod!

Krediti.

V Avstriji danes vse misli in sanja le o kreditih. Kaj pa otroci sanjajo o darovih, ki jih oče prinese z semnja. Obete prihajajo od vseh strani, ne vemo odkod to zanimanje za ostanke stare Avstrije, a če se za nas zanimajo, sami ne bomo ugovarjali. Angleška, Francija, Italija so obetale 4 milj. funtov, zdaj pride še Amerika in obeta 50 milj. dolarjev.

Angleški pregovor pravi: „Denarja si ne izposojuj in drugim ne posojaj, ker izposojevalec čisto zgubi prijatelja in posojilo!“

Reči moramo, da inozemstvo v nas več zaupa, nego mi sami. A vsakdo zna, da posojilo je le zdravilo, celiti mora narava: delati moramo sami, posojilo je le kakor roka, ki se ponudi potapljaščemu se. Red v državi moramo napraviti sami. Gospodarski red pa je v tem, da se ne izdaja več, nego se sprejema, da država ne troši več, nego more davkoplačevavec plačati.

Ko se je začelo o posojilih govoriti, so delavci takoj vedeli, kako se jih naj porabi. Zidati treba hiše za delavce in uradnike! Ne v Londonu, ne v Novem Yorku država ne more zidati ljudem hiš, ker bi to požrlo denarja brez mere, in nihče bi tega kapitala ne obrestoval, a pri nas naj bi se država pogreznila v taka podjetja! Ententa je kar jasno povedala: za take poizkuse nimam denarja. Če denarja ne smemo kar prvi teden zabiti kaj naj z njim počnemo? Stranke so se dogovorile da se posojilo naj porabi izključno v stabiliziranje krone. Zvišavati vrednost krone, tega delavci ne marajo, ker bi morali njihovi voditelji potem svojim ljudem razložiti neprijetno resnico, da se morajo znižavati plače, kakor hitro raste vrednost krone in postajajo živila cenejša. Delavcem pa bi tak nauk ne ugajal, saj agitatorično bi se ne dal tako porabiti, kakor klic po zvišavanju. Vobče pa je tudi res: potrebujemo le stalne vrednosti krone, da vemo, kaj je vredna, in vemo, da ta vrednost ostane. Pomilovanja vredni so le ljudje, ki so imeli nekaj prihrankov in so danes berači — za te bo pač morala prej ali slej skrbeti država, ki jih je opeharila za njihovo last.

Ko gnije v košu jabolko, ne gnije samo eno: iz ene jabolke se širi gniloba na druge. V Avstriji smo imeli zdaj neka socialistični pa-

radiž; zgodilo se je vse, kar so zahtevali Bauer, Glöckl i. dr. krščanska stranka je le toliko pazila, da se voz ni popolnoma prevrgel. Po tem paradizu se sline cede socialistom drugih dežel. A drugod je med ljudstvom nekoliko več pameti in delavec je manj otročji kakor pri nas: tudi je drugod med obrtniki, kmeti in hišnimi posestniki več inteligence. Ti naši pametnejši sosedje pretijo in zahtevajo, da se pri nas napravi red, ali pa se naj država razdeli, saj se je v Parizu že napravil načrt za delitev. In to je za naše kričalice — vsenemške in rudeče, najboljše zdravilo: nada, priti pod srbske ali češke bajonete. Bog ne daj! Rajši se bojo v Avstriji potuhnil in bodo tihi kakor miš, ko jo preganjaš. Zato se čudimo, da krščansko-socialna stranka do zdaj v vseh teh težkočah ni kratko povedala ljudem: ako nočete redu, pa pustimo vladanje in igranje z lastno državo ter idimo pod soseda. Mi Avstrijo lahko pogrešimo, socialni demokrati pa brez nje izginejo, zato bi človek mislil, da bojo prisiljeni zanj prevzeti tudi kakšno žrtev, ne pa da mi žrtvujejo njim na ljubo. Socializem bi moral prositi nas, da državo držimo, ne pa da mi klečepazimo pred njimi. Popred so cesarji vodili vojsko, dočas da je bilo vse drobno, zdaj pa menda mi vladamo dočas, da bo v državi vse berač. Berači so že lastniki hiš v mestih, berači vsi, ki so imeli kaj gotovega denarja, vsi, ki niso tako dobro organizirani, da od dne do dne zahtevajo, kolikor potrebujejo.

Ljudstvo je precej samo krivo, volitve pač rodijo svoj sad. Dve poti ste v boljšo bodočnost: ali konec ti državi, ali pa se mora napraviti red. Bo li mogoče ta red napraviti? Ko ni s zidanjem novih hiš nič, zahtevajo delavci, da se s pomočjo posojil opomore rastočemu brezdelju. Pred par meseci je bilo 20.000 brezdelnih ljudi, zdaj jih je že 70.000 in vlado obhaja strah, ker se bo zahtevalo, da vse te ljudi vzdržuje reva država. Brez dela pa smo, ker ne moremo tekmovali z inozemstvom vsled naših delovnih razmer. Naše blago je predrago. Blago pa je predrago, ker se pri nas dela le 8 ur in v teh urah se ne dela toliko, kakor drugod v tistem času. Na velikem semnju v Lipsiji se je videlo, da je avstrijsko blago pocez za 15 do 25% dražje nego nemško. Avstrija pa Nemce nadkriljuje v umetniškem izdelavanju in v izbranem okuku: torej le luksuz blago lahko izdelavamo, navadni delavec pa za drugimi zaostaja. Torej bi pač mora voditelji delavcev svojim ljudem reči: delajmo par ur več, pa ne bo ljudi brez dela, ne pa: država plačaj ljudi, ki nimajo dela, ker so predragi.

Ⓐ TEDENSKI PREGLED Ⓐ

Avstrija. Zadnji teden so uprizorili brezposelnost na Dunaju demonstracijo, katere se je udeležilo nekaj tisoč ljudi. Zborovali so pred občinsko hišo in šli na to pred parlament, ki r so vnovič povedali svoje želje. Zahtevajo predvsem povišanje sedanjih podpor in da se ne sme nadalje odpuščati delavcev, da števo brezposelnih ne raste. Država jim naj pre-skrbi dela s tem, da gradi nove železnice in druga podjetja. Končno so zahtevali od vlade, da se izjavi tekom osem dni kakšni ktališče, da zavzema napram tem zahtevam. Ker je policija bila dobro pripravljena, ni prišlo do nobenih izgrediv. Dan navrh so obravnavali v parlamentu tudi to vprašanje. Stavili so se različni predlogi, kako odpomagali brezposelnosti. Velik vzrok leži gotovo tudi v tem, da toliko ljudi beži raz kmetov v mesto, kjer pa ne najde primerne dela. Sklenilo se je, brezposelnim povišati podporo za 80 odstotkov.

Nirovna pogodba med Avstrijo in Ogrsko pripuša, da se more še meja med temi državami v nekaterih manjših slučajih popraviti. Ogrji hočejo to izkoristiti in zahtevajo pri korekturi mej zase 97.000 ha z 62.000 prebivalcev. Kot je izjavil dr. Schober v zbornici, ne bode upošteval vrhovni svet v Parizu teh ogrskih zahtev.

Rusija. Podporno društvo Nansenovo za Rusijo v Ženovi je objavilo poročilo o žalostnem položaju, v katerem se sedaj nahaja Rusija in iz katerega se razvidi, kako daleč da je privedla sedanja boljševiška vlada to de-
Na milijone prebivalcev strada in jim p oti smrt radi gladu. Ruska vlada sama pripozn-
va, da je lansko leto umrlo dva milijona ljudi na lakoti in letos preti ista nevarnost 15 mil-
ionom, če ne pride kmalu pomoč. Posledica la-
kote pa je bolezen, toda ni nobenih bolnišnic,
nobenih zdravnikov. Prve so porušene, zdrav-
niki so izgnani in pomorjeni. In pomoč, ki pri-
ha iz Evrope, se pri takšni bedi komaj poma.

Na milijone prebivalcev strada in jim p oti smrt radi gladu. Ruska vlada sama pripozn-
va, da je lansko leto umrlo dva milijona ljudi na lakoti in letos preti ista nevarnost 15 mil-
ionom, če ne pride kmalu pomoč. Posledica la-
kote pa je bolezen, toda ni nobenih bolnišnic,
nobenih zdravnikov. Prve so porušene, zdrav-
niki so izgnani in pomorjeni. In pomoč, ki pri-
ha iz Evrope, se pri takšni bedi komaj poma.

Lenin, glava sedanje vlade, je nevarno zbolel. Nekatere vesti trdijo, da je že umrl, druge zopet pravijo, da menda sploh in bolan.

Turčija. Med Grško in Turčijo ni mira. Mirovna konferenca je pripoznala Grčiji in o-
go pokrajin, ki so bile turška last in teh Tur-
čija ne mara odstopiti. Zunanji ministri Fran-
cije, Anglije in Italije so prišli do sklepa, da se mir med Grčijo in Turčijo da doseči le taja-
če se mirovna pogodba popravi v korist Tur-
čije. Njih načrt predlaga državno samostojnost Turčije s Carigradom kot glavnim mestom.

Koroški deželni zbor.

Celovec, dne 30. marca 1922.

Dne 30. marca se je sestal po skoraj dva-
mesečnem odmoru koroški deželni zbor k no-
vi seji. Pri zadnjem zasedanju so, kakor zna-
no, obstruirali soc. demokratije proti upeljavi volilne dolžnosti, vsled česar je bil dež. zbor odgođen. Meščanske stranke brez glasov slov. poslancev nimajo večine, odtod ta velika jeza bauernbundlerjev na poslanca Poljanca in Kraigerja.

Da se izognejo temu spornemu vprašanju, je bil predlog glede volilne obveznosti odkazan desetčlanskemu odboru in plenum raz-
pravlja večinoma le o predlogih odsekov in deželne vlade, ki se nanašajo ponajveč na raz-
lične subvencije. Zahtevo socialnih demokra-
tov, da se spremeni lovski zakon v njih smislu, je dež. zbor odklonil.

O slovenskem delu Koroške ne najdemo v teh predlogih ničesar, kar bi nas moglo uve-
riti, da hoče dež. zbor svoje v Št. Vidu podane vbljube izpolniti ter skrbeti za koroške Slo-
vence „v ravno isti meri, kakor za nemške prebivalce dežele“.

Pač pa prečita bauernbündlar Glančnik iz Vovbr 8 strani dolgo interpelacijo na dež. glavarja, da za božjo voljo ukroti slovensko iredento, ki še vedno straši po bivšem glasovalnem ozemlju. S to interpelacijo, ki je bila skoraj gotovo spisana v pisarni Heimatdiensta, hočejo bauernbündlarji zagovarjati divjaštva, ki so jih zakrivali proti Slovencem v Grebinju.

Pa ne bo šlo tako po ceni. Sicer pa so obsojali nastop tega zlobnega renegata tudi socialni demokratije in kršč. socialci. Da, da, ljudje se danes ne dajo več tako „farbati“, kakor bi gospodje bauernbündlarji želeli. Skoraj so vam že zrastle čez glavo. Torej en fiasko več!

Lavatski škof dr. Mihael Napotnik umrl.

V torek dne 27. marca je umrl v Mariboru knezoškof lavantinski dr. Mihael Napotnik v starosti 70 let.

Pokojni škof je vodil nad 32 let lavantinsko škofijo in je bil drugi naslednik škofa Antona Martina Slomška. Dr. Napotnik je dosegel, da se je prenesel sedež lavantinske škofije iz Št. Andraža v Labudski dolini v Maribor.

Pokojnik si je pridobil velike zasluge v cerkvenem in cerkvenopravnem oziru. Bil je znamenit cerkveni učenjak in govornik in je nastopil na evharističnem kongresu na Dunaju in na marijanskem kongresu v Solnogradu. Govoril je tudi na II. katoliškem shodu v Ljubljani.

Njegove zasluge je priznala država s tem, da je bil odlikovan z redom sv. Save I. razreda.

Za časa nesrečnih borb za Koroško se je škof Napotnik z veliko vnemo zavzemal za tedanje koroške begunce in jim nudil izdatne pomoči. Zato se ga spominjamo ob njegovi smrti tudi mi in ga bomo ohranili v najboljšem spominu. R. I. P.

DNEVNE VESTI IN DOPISI

Dunaj. Vsi čehoslovaški listi na Dunaju, pa tudi nekateri v Čehoslovaški republiki in v Jugoslaviji se obširno bavijo z zadnjimi dogodki v Grebinju in Velikovcu na Koroškem. Med dunajskimi Čehi vlada radi ponovnih nasilstev proti koroškim Slovencem veliko ogorčenje. Tukajšnji čehoslovaški poslanci so izročili zveznemu prezidentu dr. Hainischu in zveznemu kancelerju dr. Schoberju obširne spomenice, v katerih zahtevajo, da dunajska vlada takoj odpošlje na Koroško posebno komisijo, ki bo uvedla strogo preiskavo proti vsem krivcem in poskrbela Slovincem osebno varnost in popolno zadoščenje. O najnovejših divjaštvih koroškega Heimatdiensta in koroške „Orgesch“ sta bila obveščena tudi jugoslovanski in čehoslovaški poslanik na Dunaju.

Zaščita narodnih manjšin. Kakor poročajo iz Pariza, namerava Zveza narodov odposlati posebne komisarje v vse kraje, kjer stanejo narodnostne manjšine, da proučijo njihove razmere na licu mesta in o svojih utislih poročajo direktno Zvezi narodov. Na Koroškem bodo ti komisarji imeli dovolj opravka in zvedeli prav lepe stvari.

Sodnik vodja demonstrantov in pretepačev. Kaj taciga še ni bilo slišati. Kar pa ni mogoče drugod, to se dogaja na Koroškem, v deželi, kjer vladajo danes popolnoma ruske razmere. Povsod varujejo sodniki svoj ugled in čast svojega vzvišenega stanu, a velikovski sodnik dr. Poetsch gre med plačane in pijane razgrajaje, ter jih navdušuje za demonstracije proti Slovincem, domačinom, ki niso prav ničesar zakrivili in jim tudi ni mogoče nič drugega očitati, kakor to, da so Slovenci. Vprašamo samo, kako bi mogel tak človek igrati vlogo sodnika, ako pride radi grebinjskih in velikovških dogodkov do tožb. Kako bi moglo slovensko ljudstvo takemu sodniku zaupati? Z mirno vestjo lahko rečemo, da še nobeden koroški Slovenec ni tako omadeževal ugled avstrijske republike, kakor je to storil velikovski sodnik dr. Poetsch. Zato pa tudi pričakujemo, da bo dunajska vlada uvedla proti temu famoznemu sodniku strogo preiskavo.

Grebinj. (V odgovor lažnjivemu dopisnu v „Freie Stimmen“ radi zborovanja v Kloštru.) Za dan 12. marca je sklical odbor izobraževalnega društva kmečko zborovanje v Kloštru v svojo društveno sobo. Hoteli smo slišati od naših govornikov, Korošcev g. Čarfa in g. Wutteja (ker je bil g. poslanec Poljanec zadržan, v kakšnih gospodarskih razmerah sedaj na Koroškem in sploh v Avstriji živimo). Zbranih nas je bilo šele kakih 20 zborovalcev, kar nas orožnik, ki je stal pred durmi naše društvene sobe naenkrat od zunaj zaklene. Takoj nato zaslišimo zunaj vpitje, nakar so se vrata v našo sobo s silo vlomila in vdrla je med nas na pol pijana druhal s kričanjem in vpitjem: „A da san die Verräter, a da san die Serben, serbische Huren! Wo ist der Poljanec, haut's ihn, hängt's ihn auf! itd. Ker g. Poljanec ni bilo, so se navalili na nas, skočili na mize kakor nori in jih več tirali iz sobe in pretepli s palicami in koli. Sebastian Pasterk, mlinar, pd. Gradišnikov hlapec nad Grebinjeva, pd. Drjon starejši in mlajši, pd. Pavlinc v Klečah in več drugih so pretepli do krvi. Gosp. Čarfa je oklofotal eden pred župnijskimi vrati, nakar se je postavil v bran g. pd. Gradišnik, ki je dobil udarec s kilom po prstih obeh rok. Ker je bilo razgrajajevo okoli 300, med njimi mnogo velikovške in grebinjske „inteligence“ z županom Švarcom na čelu, smo uvideli, da je vkljub pričujočih 12 orožnikov nemogoče zborovati, smo se razšli. Še za razhajajočimi proti domu so leteli za nami in nas napadali s palicami. Dejstvo je in se dokaže lahko s pričami, da so se nam nekteri orožniki med tem posmehovali in slišale so se pripombe „G'sicht ihnen recht“. Škoda, da ni bilo kakega Nemca iz Dunaja ali Nemčije med nami, da bi videl, kakšen kulturo ima naša posilinemška „inteligence“. Vsakega gorskega pastirja bi bilo sram med njimi biti.

Velikovec. Ker v Velikovcu ni več kakor v prejšnjih letih molitvenih ur in češčenja najsvetejšega v postnem času, so velikovski pur-

garji spórazumno z orožniki napravili procesijo v Grebinjski Klošter dne 12. marca, kjer bi moralo imeti tamošnje izobraževalno društvo svoj zaupni shod. Pa velikovski purgarji so bili hitreje; napadli so z dobro organizirano druhaljo, ki je obstala iz najbolj bikastih nemčurjskih kmetov iz Št. Petra in vovbrskega pobalinstva, kakor tudi iz grebinjskih hajdukov, iz cerkve idoče ljudi, ter jih po živinsko pretepli, Udrli so v pričo orožnikov v zborovalno dvorano, ter pretepli vse. Slovenci so zbežali preplašeni iz zborovalne dvorane na vse strani in ta divja, od Velikovčanov nahujskana druhal za njimi do Grebinja, do Encelnevasi, kjer so posamezne potem do nezvesti pretepli. Prizanesli niso nobenemu starčku, ne ženskam in ne mladoletnim dekletom. Zelo veselili so se velikovčani vrnili domu, čeravno niso dobili župnika in poslanca Poljanca, katerega so hoteli vbiti. Čakali so jih že na dravskem mostu in v Kloštru, so ga velikovčani iskali po vseh kotih. Orožnik Zwick, ki je komedijo vodil, se je zadovoljno hvalil po gostilnah v Velikovcu, ko je prišel domu. V ponedeljek dne 13. marca pa se je postavil na čelo te družbe sodnik v Velikovcu, dr. Poetsch, ter so šli z vovbrskimi godci demonstrirati v Št. Rupert k učitelju Kuperju in zdravniku dr. Petku. Vzeli so s seboj kompanijona Andreja Pogacherja, Tomaža Sablatnika v Št. Štefanu, ki je v pričo sodnika že stegal roke po dr. Petku. Zabičali so obema, da se moreta spraviti do 1./IV. iz Št. Ruperta. Človek bi mislil, da mor-da Nemška Avstrija radi tega ne dobi kredita, ker koroški nemčurji še niso pobili zadnjega Slovence na Koroškem. Imena in natančen spored pretepa še priobčimo.

Grebinjski Klošter. Kvaterna nedelja in sv. postni čas, ter lepo pomladansko jutro, je zvalo od blizu in daleč dol iz hribov mnogo vernikov v cerkev k božji službi. Pa strašen prizor, kakšnega kloštrski farani še niso videli, so jim nudili velikovski purgarji. Grebinjčani. Vovbrjani in Št.-Peterjani. Gorjanci pač trdijo, da takih obrazov še niso videli, kakoršni so bili zgoraj imenovanih, ki so napadli iz cerkve idoče kmetstvo ljudstvo in pretepli vsakega do zadnjega gorjanca. Iskali so župnika Poljanca, kakor Judi Kristusa. Vincenc Nagele in njegov brat doktor, sta se postavila na čelo heimatdienstovnih pretepačev, tatov in ubijalcev vlomili so v zaklenjeno sobo, katero so orožniki zaprli. Gustav Cehnar, vsi Weisnarjevi sinovi, posebno Maks, Brucker, Florijan, Lopar, Anton Štefan, Franc Jožef Miklav, Jagrov sin in Treppo Franc, Cakonov iz Št. Ruperta, August Hanžič, Kandutov komi, Lebar Karl, Stogart Franc, Messner Jožef, Turko Jožef, Krammer Johann, Kucher Albin, ki je pretepal kaplana Čarfa, in sin učitelja Eberle v Velikovcu, ter posestnik Bažonk na Potoku ali St. Lorencu so bili glavni pretepači. Župan Švarc iz Grebinja, gostilničar Fišar in posestnik Breznik v Št. Martinu so Velikovčanom kazali čuše, Velikovčani so pa imeli piščalke in če so katerega dobili, so zapiskali in padli vsi po njem. Tudi iz Vovbr je prignal tamošnji župan pod asistenco posestnika Miglarja in Mairiča Martina Harich najhujši pretepače, da bi tam dobili Maksa Gril, po katerem so tako skrbno popraševali kakor Herod po odrešeniku.

Encelna vas. Nikdar, kar svet stoji, še naša lesena in slamnata vas, ki leži na potnem križišču, ni videla tako divjih prizorov, kakor na kvaterno nedeljo v postu dne 12. marca. Nič ne pomeni dobrega, so rekli stari domači varuhi, ki ne morejo več v cerkev, ko so videli trumona maširati mimo velikovške purgarje z raznimi sumljivimi elementi v Grebinjski Klošter. In komaj je minula božja služba, so se vrgli Velikovčani s plačanami tevtoni na ljudstvo, ki je prihajalo iz cerkve. Od 5 do 20 takih hajdukov se je vrglo na posameznike, ki so začudeno gledali. Seve naši ljudje niso imeli ničesar, da bi se mogli braniti, kako molek ali mašne bukvice. Kdor je mogel, je ubežal, naši stari kmetje iz okolice, ki so od dela utrjeni in od starosti vpognjeni, pa so padli v roke heimatdienstovom dobro izvežbanim pretepačem. V sredi naše vasi so jih največ pretepli mnogo do nezvesti. Trajalo je do večera. Prvi je bil tepen Pongrac Volavčnik in njegov

sin Franc Miha Melišnik in Ivan Razborenik. Pretepli so jih tako živinsko, da je vse kričalo in upilo in jokalo; brezzavestne so pustili svoji usodi. Popoldan so napadli Miciko Švarc, jo ravno tako pretepli, in razklali ji obleko in poškodovali jo na zobeh, ko je šla k popoldanski božji službi. Jožef Wigele, dimnikar, je žugal, Barbi Lenki in Katici Volavčnik, da jih aretira, ker so ble pri blagoslovu v cerkvi. Vprašali so po župniku Poljancu, kakor sploh vsi Velikovčani. Proti večeru pa je prišel še Hans Morak iz Kleč, ter hotel daviti svojega bratranca, posestnika Hainšic, ker je napravil svojim starišem slovenski nagrobni napis, vrgel je Morak iz hiše hlapca Kancian Lovro, ter zbežal divjih pogledov domu. Mi vaščani pa smo bdeli celo noč, pred očmi nam je bilo grozno kričanje in grozno klanje ter divji obrazi pretečenega dneva.

Vovbre. Zdaj pa smo prišli do prepričanja, da bode konec Čušov. General Glančnik je zamenjal svojemu očetu nagrobni spomenik in slovenski napis z nemškim, ter zažugal coklarju Škofu: Zdaj boste čuši še le videli. Morak v Klečah strašno svari Slovence, naj nikakor ne hodijo več na slovenska zborovanja, ravno tako tudi Martin Harich zabičuje svojim sosedom, da naj doma ostanejo. Kloštrski napad na Slovence pa sam priča, da še pred Velikončjo hočejo spraviti nemčurji severno stran Drave vse Slovence v klobase. Do zdaj so velikovski purgarji samo najdražje prodajali in od kmetov najbolj po ceni kupovali, kakor se jim je ljubilo, delali so „Höchstpreise“ v svojo korist. Martin Harich, Mairičev ata, ki Slovence strašno sovraži in nemški denar strašno ljubi, je računal neki slovenski ženi za 5¼ m³ desk 146.475 kron za leto 1920; tako mislijo Slovence obubožati. Nemčurji pa pridno zborujejo, posebno Bauernbund, za priklopitev k Nemčiji. Mi to prav srčno pozdravljamo naj že pridemo kamorkoli, samo da se znebimo teh nemčurjev, posebno vovbrskih, ki so najbolj „dumm und boshaff“.

Djekše. Pred vojno je ime Djekše daleč slovelo. 1184 m visoko ležeča gorska vas se je v teku 30—40 let popolnoma spremenila. Iz lesenih hiš z slamnatimi strehami so nastale nove lepe hiše. Na Djekšah je orožniška postaja, je pošta, občinski urad, hranilnica in posojilnica. Na Djekšah bivali so od nekdaj veseli ljudje, Slovenci. Leta 1907 dobil je razun enega glasu vse glasove poslanec Grafenauer. Da še več! Na Djekše pelje tudi lepa cesta, kamor je dohajalo poletni čas veliko letovičarjev, ki so nosili v nahrbtnikih tudi nemško iredento na Djekše. Med vojno se je položaj na Djekšah precej spremenil. Slovenci so umirali na fronti, nemčurji pa so doma rekvirirali in si napolnili hleve, žitne hrame in žepe. Pri plebiscitu je spadlo, ali po pravici ali po krivici, nemčurjem v dobro in prvo slavlje nemške zmage se je obhajalo na Djekšah. Bila je naznanjena peta sv. maša, k kateri so povabili tudi Slovence. Po plebiscitu se pri nas uraduje popolnoma nemško, pa je 95% Slovencev v občini. Šolske razmere so skrajno slabe, izobraževalno društvo spi. Občino vlada Lovro Lesjak, ki prepoveduje slovensko razglašiti. Davke pa tudi Slovenci plačujemo. To je edina pravica, ki nam je še ostala.

Hrenovče. (Človek obrača, Bog pa obrne.) Ker smo v naši vasi sploh vsi slovenskega rodu, seveda pa ne vsi slovenskega duha, zato je po plebiscitu strašno besnel Anton Jesse, pd. Bedenikov sin; hotel je kar vse Slovence spoditi čez Karabanke. Posebno je trpel pred njim Anton Riepl, pd. Plöšar, bivši gerent, in M. Hrastnik, pd. Mihev, kjer je hotel Jesse vse razbiti. Uganjal je seveda po načrtu šmarjetških mogočnežev, kateri so Plöšarja še pred plebiscitom korporativno napadli. Ni še pa dolgo veselil ali užival dobrot nemške Avstrije. Anton Jesse je začel bolehati, bil je dolgo časa v postelji, pa ga ni obiskal nobeden nemčur iz Šmarjete, še manj pa iz Velikovca. Obiskovali smo ga mi Slovenci, a vsakega posebej je Jesse prosil odpuščanja. Seveda smo mu vse odpustili. Dne 18./III. pa smo ga spremljali k vvečnemu počitku. N. p. v. m.

Zg. Sele. Zadnje dni februarja je umrl Jurij Ruter, pd. Mori v Zg. Šelah, priden kmet, dober sosed in večletni župan občine Št. Peter

na Vašinjah. Blaga duša, povsod priljubljen, pred vojno je celo kandidiral za slovensko stranko. Bil vedno delaven, dasi bolj šibke postave. Ko so leta 1919 vdrli volkswehrovci v Št. Peter, so ga takoj aretirali, suvali, psovali in pretepali, da mož od tistega časa ni bil več zdrav in je vsled tega moral v prerani grob. Bog usmili se že enkrat svojega ljudstva. Rutar je že umrl in je pokopan. Komaj je okrevljal Ivan Petrički, ki je bil napaden na potu iz Velikovca, imamo v postelji pretepeane kmete Mihaela Melišnik in Janeza Razbornik, ki sta bila do nezvesti pretepena dne 12./III. v Encelnivasi, ko sta šla iz cerkve. Bolj hudo gotovo ni moglo biti, ko so gospodarili Turki na Koroškem.

Pliberk. K zadnji naši notici v številki 9. pod naslovom „V sodnijski dvorani“ dodamo še sledeče: „Koroška Domovina“ z dne 24. marca 1922 trdi, da se obravnava ni vršila med gosp. Ferra in Pičkom, ampak med g. Krautom, pd. Svetec in Ant. Pitschkom. (!) Dejstvo je, da g. Kraut res ni več na bivšem posestvu pd. Ferra, ampak je posestnik pd. Svetec. Dejstvo pa je tudi, da se je obravnila z enim in istim Pičkom ali kakor „K. D.“ piše „Pitschkom“. Pribijemo pa vnovič, da je sodnik g. Ravnik ponovno nahrulil g. Krauta z besedami: „Ich werde ihnen lernen! Noch wird die Zeit kommen!“ Konstatiramo pa tudi, da g. Kraut ni pozval P., da govori slovensko, ampak je sodnika naprosil, da bi se obravnavalo slovensko, ker se njemu in gotovo tudi nasprotni stranki lažje godi.

Iz Podjune. Dragi „Koroški Slovenec“! Iskrena Ti hvala za bratske pozdrave, ki si jih nam prinesel od naših vrlih fantov iz Maribora. Morda mislite, da me spimo. Toda nikakor ne! Pridno sodelujemo pri naših izobraževalnih društvi in se pripravljamo na lepo igro, ki jo bomo uprizorili, ko bo dvorana dovršena. Tudi že pridno sadimo cvetlice, da bo dobil vsaki lep šopek iz nagelčkov in rožmarina, kadar zopet pridete. Za „Koroškega Slovenca“ pa bomo spletli venec iz najlepših naših cvetlic. Pozdravljeni. Na svidenje! Dekleta iz doberlavaške okolice.

Radiše. Tudi na visoke Radiše prikobacaš dragi „Koroški Slov.“ v precejšnjem številu in nam prinašaš vesele in žalostne novice iz naše republike in ostalih delov sveta. Ko so po plebiscitu naši narodni odpadniki zvečeli za zmago, so mislili, da so prišli v paradiž. Zdaj pa vidijo, da so drli čez drn in strni in da ni vse tako, kakor so si poprej predstavljali. Naši nasprotniki tudi dobro vejo, v kakšni bedi je naša država. Toda sram jih je pripoznati, da so najslabše izbrali. Neki nemčur mi je rekel: „Škoda, da sem po plebiscitu „slabiš“ denar zamenjal, lahko bi imel shranjenega, ker ima še danes vrednost. Če pa našega shraniš, v par tednih zgubi že polovico vrednosti.“ Pri nas živimo prav zadovoljno, pa le od danes na jutri, kot tisti človek, ki je brez cilja. Drugače je vse mirno. Sicer je še marsikteri kmet vesel, ko pelje voz drv v Celovec in skupi za nje tisoče kron. Ali potem pa le hitro mine veselje, ko nese iz trgovine lahko v eni roci, kar je za tiste tisočake kupil. Nekaj pa ta draginja že koristi kmetom. Naše žene in dekleta so postale zaradi draginje bolj prične: začele so napravljati zopet domače platno za srajce, hlače in tudi za janke, ker kupiti vse obleke, je res skoraj nemogoče. Pa še drugo krat kaj.

Žihpolje. (Požar.) Dne 17. marca ob 11. uri dopoldan je na neznan način izbruhnil ogenj pri posestniku Filipu Oblak, pd. Ječmenu v Nadramu. Predno so dospeli domači, ki so bili iz doma in drugi ljudje na lico mesta, je bilo vso poslopje v plamenu. Razven par volov, s katerimi se je delalo na polju, je zgorela vsa živina, svinje, vsi stroji, vozovi, vso poljedeljsko orodje in sploh vse, kar je bilo gorljivega. Pri zadeti utrpel škodo več milijonov kron. Zavarovalnina znaša samo 50.000 kron. Hitra pomoč bi bila na mestu.

Rodoljubne pozdrave vračajo vsem onim koroškim Slovencem iz Maribora, kateri so se nas spomnili o priliki izleta v Šmarjeto v Slovenskih Goricah, vsi žihpoljski Slovenci, zlasti pa dekleta.

RAZNE VESTI

Slovenska vas na Koroškem polju. Kakor poročajo slovenski listi, nameravajo primorski Slovenci, ki so se izselili iz svoje bivše domovine, ustanoviti na Kosovem polju svojo vas. Beogradska vlada jim hoče dati potrebna zemljišča zastonj. Govori se o tem, da bi zgradili Slovenci tam svojo cerkev, osnovali svojo šolo itd.

GOSPODARSKI VESTNIK

Iz seje deželnega kulturnega sveta.

(Konec.)

Kmetijske kamre. Tajnik Washietl poroča o dveh postavnih predlogih o uvedbi kmetijskih kamer: enega je vložila kršč.-soc. stranka, drugega je izdelal Schumy in se bo predložil deželnemu zboru. — Ustanovitev kmečke kamre — zbornice — je v tem utemeljena, da se na gospodarski razvoj polaga vedno več važnosti. Ljudski zastopi: deželni in državni zbori imajo preveč raznega dela, tako se v njih težko najde časa, posvetiti posameznim stanovskim vprašanjem dosti pozornosti. Trgovci in obrtniki so našli posebno stanovsko zastopstvo v trgovskih zbornicah, zdaj so te uvedle tudi zbornice za delavce in uradnike, ozir. uslužbence pri industriji. Kmet je zdaj imel nekaj zastopstva v kulturnem svetu, kmečki posel in delavec pa nikjer nobenega. A kulturni svet je bil tudi le „svet“ brez samostojnosti. Zdaj se naj dvigne in postane samosvoj, s svojimi dohodki, ki se pobirajo z davki vred in naj bo kmečka zbornica prava zastopnica kmečkih ljudi: gospodarjev in poslov, ki vsi dobe pravico, voliti vanjo svoje zastopnike. Poročevalec primerja oba predloga, a ker se delavci proti njima niso zavzeli svojega stališča in člani kulturnega sveta predlogov niso se dobili v roke, da ju vpogledajo, se razpravljanje o tej stvari odgodi na prihodnjo sejo.

Naseljevanje. G. Traussnig opozarja, da se je v Labudski dolini posameznim proslcem že sporočilo, da so se jim posestva prisodila, a lastniki že ugovarjajo, pravda teče in djudje ne vedo, ali naj sejejo ali ne. Msgr. Podgorc opozarja, da se v coni „A“ sklohi še nobeno posestvo ni razpisalo. Reklo se je popred enkrat, da se bo razpis vršil v jeseni, potem prve mesece 1922, zdaj pa pravi agrarni urad, da še ne ve, ali pas „A“ še pride letos na vrsto. Najemniki pa tudi tu težko čakajo, zlasti zdaj, ko je treba sejati. Krivda ne zadene agrarni urad; delo je zelo komplicirano, akti se kopičijo, finančno ministerstvo pa nedovolji potrebnih uradnikov. Predsedstvo kulturnega sveta naj se obrne na to ministerstvo, da dovoli, kar je neobhodno potrebno.

Nadzornik Pacher poroča, da se je do zdaj obdelalo 70 slučajev; 333 se jih je vzelo v roke, teh se je 65 zopet izločilo, tako, da jih ostane 268. V drugih slučajih se je moralo ugovorom ugoditi, v 131 slučajih so se ugovori zavrgli. Še le v enem slučaju se je lastnina že zemljiški knjigi prepisala na novega lastnika. Deloma je počasnemu napredovanju te stvari tudi ljudstvo krivo: občine se za stvar premalo zanimajo in ponekod ni dobili cenilcev, ker se ljudje boje gospode, katera naj bi posestvo oddala.

Tu je prepovedano trkati!

Učitelja v neki vasi blizu Berlina, je zelo motilo, da so ljudje trkali na vrata, predno so vstopili: zaradi tega je prilepil na šolska vrata listek z napisom: „Tu je prepovedano trkati!“ Vkljub tej prepovedi je nekdo nekega dne prav močno potrkal. Učitelj je naglo odprl vrata in spoznal v bežečem nagajivcu enega svojih učencev.

„Le čakaj!“ si je mislil. „Jutri ti pa pokažem!“

Drugega dne je vladala v razredu velika napetost med učenci, ki so vsi vedeli, da je učitelj zasačil nagajivca.

Točno ob določeni uri vstopi učitelj, pokliče nagajivca pred se in vzame šibo v roke.

Učenec se mirno skloni, da bi prejel svojo kazen in učitelj mu privzdigne jopič, da bi ga našeškal. Pa kako se začudi, ko zagleda na hlače prilepljen listič z napisom:

„Tu je prepovedano trkati!“

V splošnem smehu je minila tudi učiteljeva nevolja in učencu je bila kazen odpuščena.

Iz „Novi Rod“.

Za tiskovni sklad so darovali: Neimenovan 20 K; V. Poljanec, župnik in poslanec 2000 K; vesela družba v Šmarjeti v Rožu 1600 K; Ogris Tomaž, tovarniški delavec na Drabmažah 1000 K; neimenovana mesto kajenja v postu 5000 K; neimenovani 1000 K; Marija Jurc 1000 K; neimenovan 300 K; vesele Rožani 3600 K; koroški Slovenci v Zagrebu 22 din. Skupaj 15.526 K in 22 din. Vsem darovalcem priručna hvala. Naj bi našli mnogo posnemalcev.

Dunajska borza. Dinar = 90 avstr. kron, poljska marka = 1,90 avstr. kron, dolar = 7531 kron, lira = 393 kron, čehosl. krona = 144 kron.

Listnica uredništva.

Urednik našega lista je precej opasno obolel, da je moral v bolnico. Hvala Bogu se mu je obrnilo že na bolje, tako da je izven vsake nevarnosti. Ker je njegov začasni namestnik zelo zaposlen z drugim delom, naj blagovolijo cenjeni čitatelji oprostiti razne nedostatke pri listu in morebitne zamude.

Kotmaraves. Hvala za prispevke. Se priporočamo tudi za bodoče. — **Hodiše.** Istotako. Radi pomanjkanja prostora smo skrčili. — **Škocijan.** Stavec je napovedal Vašim rokopišom štrajk, ako ne bodo pisani s črnilom. Prosimo, uvažujte! — **Vsem dopisnikom.** Ponovno prosimo, pošiljajte kolikormogoče kratke dopise, ker se je treba ozirati na majhen obseg lista.

Listnica upravnistva.

Železna Kapla. Vaša pošta nam je od predzadnje številke več izvodov vrnila. Doženite vzroke in jih nam sporočite ozir. se pritožite na pošto ravnateljstvo v Celovcu. — **Pri reklamacijah** je treba navesti vselej ime, bivališče in pošto naročnika.

KUHARICA, ki bi poleg kuhanja opravljala še hišne posle išče družina v mariborski okolici, obstoječa iz 5 oseb. Plača 75 din. mesečno. Več pove uprava lista. 13

KUPIM Majerjev mali, odnosno ročni leksikon. Ponudbe pod navedbo cene prejme uprava lista. 14

Vabilo

na redni letni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Št. Janžu v Rožni dolini, registrovane zadruge z n. o. zavezo, ki se bo vršil na **Belo nedeljo dne 23. aprila 1922 ob 3. uri popoldne v gostilni pri Tišlerju v Št. Janžu** po sledečem dnevnem redu:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobrenje letnega računa za l. 1921.
3. Poraba čistega dobička.
4. Sprememba pravil.
5. Volitev odbora in računskih pregledovalcev.
6. Slučajnosti.

N. B. Ako bi ob določeni uri ne bilo za sklepčnost odbora zadosti zbranih združnikov, se vrši eno uro pozneje na istem mestu in z istim sporedom drug občni zbor, ki bode sklepal brez ozira na udeležbo. **Načelstvo.**

12

Kovačnica

z vsem orodjem se da v najem v Selah. Zaslужka veliko in ga bo še več, ko se bo v bližini gradila nova cesta. Več pove **Franc Gregorič, Sele 34, pošta Borovlje (Ferlach).**

11